

Virkelyst

Juleaftensdag 1992 haster en mand hen over Lemvigs torv med kurs mod Midtbanks filial, hvor chefen studser over at se ham. Det er maskinarbejder Kaj Egholm, som desværre aldrig har været hjemme i de seneste måneder, når banken har ringet for at høre, hvornår man kan regne med at se nogle af de 706.000 kr, som han over det sidste års tid har lånt og brugt på et opfinder-eventyr.

Kaj hilser, og lægger på skranken en check på 710.000 kr fra et stort, velrenommeret firma. Mens bankmanden måbende ser på den, siger han: "Jeg vil gerne have de 4.000 kontant." Med dem i hånden ønsker han glædelig jul og haster af sted for at nå at få købt en julegave til sin kone i sidste øjeblik.

Den historie bør skrives her, for han skriver nok aldrig selv sine erindringer. Han er

en fængende fortæller, men blev opgivet i skolen. Til gengæld er han opfindsom, og et år før den eventyrlige jule-check 'skrev' han med lejet videokamera en ansøgning om tilskud fra Industri- og Handelsstyrelsen til at produktudvikle et genialt gear på den perfekte mini-multi-traktor, som han nu har produceret flere tusinde af, men som dengang stadig kun virkede få timer ad gangen:

"Jeg tog prototypen og min lillebror Jens Christian med hjem til Far og Mor for at vise dens manøvredegygthed mellem de små stier i deres kuperede have. Jeg bakkede ind i hækken, tændte kameraet og forklarede i mikrofonen, mens Jens Christian demonstrerede og til slut kørte hen foran mig, så jeg kunne zoome ind på teknikkens ømme punkt. Der kunne københavnerne se, hvad jeg bad om penge til at

Kaj Egholm (herover): "Min drømmetraktor skulle kunne snurre rundt om sig selv og have et simplere gearsystem og en helt anden pris end det, jeg kendte. Tre måneder efter stod den der - præcis lige så funktionel som jeg havde drømt om. Der var bare ét problem: Min nyopfundne mekanik gik hele tiden i stykker."

Den første traktor, som brødrene Egholm nu har produceret i ti år, blev konstrueret på tre måneder. Modellen til næste generation er der foreløbig blevet arbejdet på i tre år - bl.a. fordi nu skal den tilpasses mere detaljerede lovkra. Det er også særlig krævende at skulle perfektionere en succes fordi det kræver så mange desto flere valg mellem mulige finesser.

konstruere færdig," smiler Kaj Egholm. "Så postede jeg båndet uden at skrive ét eneste ledsagende ord - den slags kan jeg slet ikke finde ud af." Alligevel fik han 250.000 kr i støtte "... måske fordi de kunne se, at her var vi et par ildsjæle, der brændte for sagen."

De brænder stadig - som et tæt og stærkt makkerpar á la Disneys Georg Gearløs og hans uundværlige 'Lille Hjælper'. Sammenligningen er ikke respektløs - tvært imod! Kaj kom til verden i Vandborg ved Bovbjerg i 1958 som søn af en vognmand. Hans tolv år yngre bror Jens Christian har som kompagnon stadig tydeligere fået samme rolle som Gearløs' ståltråds-følgesvend med det lysende el-pære-hoved: At være opfinderens uundværlige sparringspartner, realist og bagstopper.

I dag kalder brødrene Egholm sig ikke direktører, men de ejer og driver Lemvigs mest præmierede virksomhed. Til det internationale marked producerer de 'redskabsbærere' - ultrafleksible efterkomere af den videofilmede ur-havetraktor - til viceværter, pedeller, kirkegårdsgravere og andre, som værdsætter deres smarte snuptags-skift mellem redskaber til fx fejning, græsslåning, snerydning, sprøjtning eller løvsugning.

Julechecken, som reddede Kaj fra både konkurs og en truende skilsmisse, kom fra en succes med et helt andet apparat, som han ude på bøhlandet opfandt i sin garage. Med det kunne minkavlere nu i en ruf klare et led i deres produktion, som hidtil var meget bøvlet. Kaj påpeger, at den opfindelse og produktion kun blev en sællert, fordi han fik uvurderlige håndsrækninger

fra familie, venner og gamle kolleger - og især fra lillebror, som efter fyraften som bil-vaskedreng i Lemvig ilede hjem hver dag for at gå til hånd og stå bi til langt ud på de små timer.

Det gjorde de to brødre til det makkerpar, som i 1992 åbnede egen virksomhed inde i byen, hvor de selv svejsede og borede og malede sammen med tre ansatte. I dag har de 70 medarbejdere, som de gør aktivt medansvarlige for at udvikle firmaets samarbejde, trivsel og udfordringer. "Vi to er sgu ikke gode til alt," indrømmer Jens Christian, "men vi vil være så åbne, at folk tør pege på de ømme punkter, så vi kan snakke om det. På stormøder hvert kvartal redegør vi for vores salg og fortjeneste, og drøfter aktuelle problemer og nye mål."

Jens Christian Egholm (til venstre): "Vi har begge to haft problemer i skolen og blev faktisk opgivet, selv om vi var lidt bedre til regning end til at læse og skrive. Det er nok derfor, vi er blevet selvstændige - for at vise, at vi alligevel var gode til noget. Far var altid god til rose os og bakke os op, når vi hjalp med at reparere noget derhjemme."

Brødrenes stilfærdige selvtillid fik de fra deres far. Han så deres evner, bakkede dem op, og gav dem den ros, de ikke kunne få i skolen. Nu hjælpes de ad med at være nøgterne: "Det kan jo ikke nytte, at butikken her skal køre efter bare det, vi kan, så vi må finde og ansætte andre, der er klogere end os," erkender Jens Christian, som med eftertryk og blink i øjet indrømmer: "... og sådan noget som økonomi har godt nok aldrig interesseret os."

Han tilstår med hørbart ubehag, at siden det fælles firma startede har de én gang haft underskud. Det var kun på fjorten tusinde kroner, men det fik dem til at hyre en økonomichef til at få styr på tingene. "Vi kviede os ved hans lønkrav," husker Jens Christian, "men efter tre måneder kunne vi godt se, at han allerede havde tjent sin første årsløn."

Underskuddet blev afbødet ved frasalg af den produktion, der ikke angik traktorerne, bl.a. minkpels-apparatet. Medarbejderne tog sig til hovedet, for det var det produkt, de tjente penge på. Men nu skulle der fokuseres.

Brødrene Egholm ville jo bare lave gode maskiner. Men de hentede i 1996 tre erfarne folk udefra ind i bestyrelsen, og de spurgte venligt og skarpt: »Hvad er det egentlig, I vil? Hvorfor er I her ... hvor skal I hen ... og hvad vil I for resten med jeres eget liv?«

Det sendte brødrene til tælling et par døgn i et sommerhus. "Der fik vi bekræftet, at vores visioner stemmer sammen," husker Kaj og understreger: "Vi er heldige at have hinanden at bokse med. Når man har mange vilde ideer, er det svært at vurdere selv hvilken af dem der er bedst." Jens

Christian supplerer: "Vi tænker ens. Det er ikke sådan, at den ene vil lave maskiner og den anden tjene penge. Vores idégrundlag taler faktisk ikke om fortjeneste, men fx om, at vi skal kunne være stolte over funktionen og konstruktionen i vores produkter."

Kaj tilføjer: "Det er smukt, hvis vi med idérigdom kan sætte de rigtige materialer sammen så perfekt, at to og to giver fem. Og når en messegæst er imponeret, eller når en kunde bestiller vores næste model ubeset i tillid til, at den er endnu bedre end den gamle, så går det lige derind i én, hvor det gør godt. Det er langt mere værd end at tælle kroner på lønkontoen."

Og derfor er Kaj stadig langt mere på værkstedet - den afdeling, hvor kun få kommer ind - end han er på kontoret.